

บทปริทัศน์หนังสือ (Book Review)

กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ เขียนโดย ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ

บทวิจารณ์โดย
บุญชนัญญา สุขเสมอ¹

กฎหมาย เป็นกฎเกณฑ์ ระเบียบ ที่กำหนดความประพฤติของผู้คนในสังคมของรัฐ บุคคลทุกคนจึงจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ในฐานะเป็นกฎเกณฑ์ของสังคมที่นำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า ไม่ว่าผู้ใดก็จะปฏิเสธว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ โดยเฉพาะการใช้ชีวิตประจำวัน การประกอบกิจการงานและสัมมาชีพต่าง ๆ ย่อมอยู่ในกฎเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติด้วยกันทั้งสิ้น หากมองในอีกด้านหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าความประพฤติอันถูกต้อง ดีงาม และยิ่งความสงบสุขมาให้แก่ผู้คน ได้ถูกกำหนดเป็นกฎเกณฑ์ของรัฐ ที่บุคคลทุกคนพึงต้องปฏิบัติตาม

จากอดีตจวบจนปัจจุบัน ยังคงเป็นที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่า การศึกษาเรียนรู้กฎหมาย เป็นเรื่องยาก จะต้องใช้ความจำ จะต้องอ่านกฎหมายที่มีนัยร้อย นับพันฉบับ จะต้องจดจำตัวบทมาตราเป็นจำนวนมาก มีผลทำให้ความฝักใฝ่ใคร่รู้พลันลดน้อยถอยลงไปด้วย แต่อย่างไรก็ตาม บรรดานักกฎหมาย ทั้งที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพกฎหมาย เช่น ผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ทนายความ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการนิติศาสตร์จำนวนมาก ได้พยายามผลิตผลงานทางวิชาการที่มุ่งหมายให้บุคคลทั่วไปที่มีได้ศึกษากฎหมายโดยตรง ได้อ่าน

¹ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 84 หมู่ 4 ถนนมิตรภาพ-หนองคาย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000 อีเมล: Boonchanadtha_soo@vu.ac.th

ค้นคว้า ในรูปแบบที่ง่ายต่อการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจกฎหมายอย่างถูกต้องตรงกัน และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

หนังสือ “กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ” ซึ่งเขียนขึ้นโดย ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ อดีตอาจารย์คณะนิติศาสตร์และอดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้น ถือเป็นหนังสือกฎหมายอีกเล่มหนึ่งที่มีลักษณะเช่นเดียวกับที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยเป็นความพยายามที่จะนำบทบัญญัติกฎหมายที่มีอยู่จำนวนมาก คัดสรรเฉพาะที่มีความเกี่ยวข้องกับวงการ ธุรกิจและชีวิตประจำวัน และจัดหมวดหมู่ในมีความกระชับ ชัดเจน พร้อมด้วยการอธิบายด้วยภาษาที่ผู้คนทั่วไปเข้าใจได้ รวมทั้งสามารถใช้อ่านเพื่อทบทวนความรู้สำหรับนักศึกษานิติศาสตร์หรือนักกฎหมายก็ได้ เช่นเดียวกัน จึงกล่าวได้ว่า หนังสือเล่มนี้คนธรรมดาอ่านได้ นักกฎหมายอ่านดี

ในด้านการยอมรับและความนิยมของหนังสือเล่มนี้ ต้องขอยกย่องว่าได้รับตอบรับจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก โดยมีการจัดพิมพ์มาถึง 18 ครั้ง (และมีการพิมพ์ซ้ำเพิ่มเติมอีก 5 ครั้ง) มียอดรวมจำนวนพิมพ์ จนถึงปัจจุบันกว่า 100,000 เล่ม จึงไม่เป็นสิ่งเกินจริงเลยหากจะกล่าวว่า หนังสือนี้มีคุณภาพคับแก้วจริง ๆ

รูปแบบของการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือนี้ แบ่งออกเป็น 3 ภาค รวมจำนวน 28 บท ประกอบด้วย ภาคที่ 1 ความรู้ทั่วไป ภาคที่ 2 กฎหมาย และภาคที่ 3 วิธีพิจารณาคดี โดยในการอธิบายเนื้อหาแต่ละบท จะเน้นกล่าวถึงหลักการ ข้อความคิด และบทกฎหมายที่มีความสำคัญ ประกอบกับข้อเท็จจริงของคดีต่าง ๆ ที่อาจเป็นอุทธรณ์ให้ศึกษาได้ ทั้งจากคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีต่าง ๆ หรือกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่ยกตัวอย่างขึ้น ทั้งนี้จะได้อธิบายแต่ละภาค ดังต่อไปนี้

ภาคที่ 1 ความรู้ทั่วไป เริ่มตั้งแต่บทที่ 1 - บทที่ 3 เป็นการปูพื้นฐานความรู้เชิงสังคมกับกฎหมาย เพื่อให้อธิบายให้เห็นบทบาทต่อกฎหมายที่มีต่อสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ยังผลให้เกิดเป็นกฎหมาย และข้อความคิดสำคัญประการหนึ่งของกฎหมาย คือ นิติวิธี หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่าเป็น วิธีคิด วิธีใช้ วิธีตีความ วิธีอุดช่องว่างทางกฎหมาย เพื่อให้เกิดความยุติธรรม

ภาคที่ 2 กฎหมาย เริ่มต้นตั้งแต่บทที่ 4 - บทที่ 26 บทนี้ถือเป็นในสำคัญของหนังสือเล่มนี้ โดยได้กล่าวถึงกฎหมายสำคัญทั้งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายเกี่ยวกับการพาณิชย์และธุรกิจ เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายข้อสัญญาไม่เป็นธรรม หากจะกล่าวโดยทั่วไป บรรดากฎหมายที่กล่าวมาในทางการศึกษานิติศาสตร์ จะจัดการเรียนการสอนแยกรายวิชาได้นับสิบวิชา แต่ในที่นี้ได้นำหลักการสำคัญของกฎหมายแต่ละตัวมาอธิบายให้เข้าใจง่าย

ภาคที่ 3 วิธีพิจารณาคดี เริ่มต้นตั้งแต่บทที่ 27 - 28 เป็นการอธิบายหลักการเบื้องต้นในกรณีที่เกิดข้อพิพาทที่อาจนำไปสู่การฟ้องร้องบังคับคดีต่อศาล ทั้งที่เป็นคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวเป็นความรู้ที่เหมาะสมสำหรับบุคคลทั่วไป ได้รับรู้ รับทราบหลักการทางกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและทางอาญา โดยสามารถนำไปต่อยอดในการศึกษาตามต้องการได้อีกด้วย

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า กฎหมายมีความสำคัญต่อบุคคลทุกคน หากมีความรู้กฎหมายที่ถูกต้อง ย่อมทำให้สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง และไม่เกิดเป็นคดีความ รวมทั้งสามารถป้องกันตนเองจากการถูกเอาเปรียบ ถูกกลั่นแกล้งจากผู้มั่งร้ายได้ด้วย อีกทั้งเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือเป็นภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจได้ รวมทั้งนักกฎหมายสามารถนำมาอ่านทบทวนในภาพรวมเพื่อให้เข้าใจได้ดีด้วยเช่นกัน พร้อมกันนี้ ในหนังสือดังกล่าวยังมีบทความที่นักกฎหมาย นักศึกษานิติศาสตร์ควรศึกษา นั่นคือ ความคิดในทางกฎหมาย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การใช้เหตุผลของกฎหมายในการปฏิบัติงานหรือการประกอบอาชีพต่อไปด้วย